

retinendam, patet inde, quia fatetur, eam in Ecclesia Romana non servari, nec tamen Romanam Ecclesiam ideo esse reprehendendam: « non quod alios reprehendam, sed mea officia ipse commendem. » Patet idem etiam inde, quod consuetudinem defendit ut laudabilem, quatenus est imitatio fidei et devotionis Petri, quando exclamavit: « Domine, non solum pedes, sed etiam manus et caput. »

Iam haec doctrina auctoris ll. de Sacram. manifesto est commentarius paulo distinctior sententiae non nihil obscurioris apud Ambrosium I. de Myster. n. 32, ubi agens de eadem ablutione pedum fieri solita egressis e fonte baptismali ita loquitur. « Mundus erat Petrus, sed plantam lavare debebat; habebat enim primi hominis *de successione peccatum*, quando eum supplantavit serpens et persuasit errorem. Ideo planta eius abluitur, ut hereditaria peccata tollantur; nostra enim propria per baptismum relaxantur. » Hic iuxta commentarium allatum ex loco parallelo ll. de Sacram. illud quod ait, « Petrum fuisse mundum, habuisse tamen primi hominis *de successione peccatum*, » non potest intelligi formaliter *de culpa originali*, sed necessario intellegitur metonymice dictum *de concupiscentia ut peccati originalis consectario*. In conclusione vero duplex incisum: « ut hereditaria peccata tollantur; nostra enim propria per baptismum relaxantur, » non solum ad Petrum refertur ut exemplar, sed maxime ad ipsos egressos e fonte baptismatis. « Hereditaria autem peccata, vel debent sumi eodem modo ut in antecedenti « *de successione peccatum* » *pro concupiscentia*; et tum tota sententia: « planta eius abluitur, ut hereditaria peccata tollantur, » est omnino parallela et eiusdem significationis cum illa in I. III. de Sacram. paulo ante explicata: « ideo lavas pedes, ut in ea parte, in qua insidiatus est serpens, maius subsidium sanctificationis accedat, quo postea te supplantare non possit. » Vel si phrasis « *hereditaria peccata* » simul includat significationem culpae originalis, ablutio pedum debet considerari *in unitate cum baptismo*. Tum continetur remissio culpae originalis *in toto illo rito complexe spectato*, sed ita ut in essentia baptismi sit causa, in ceremonia ablutionis pedum expres-

sior significatio remissionis peccati originalis, ut supra diximus in explicatione illius incisi in I. III. de Sacram.: « lavas pedes, ut laves venena serpentis. »

Nec obstat, quod Ambrosius videtur distribuere remissionem *peccati hereditarii et proprietum peccatorum* inter ablutionem plantae et baptismum. Non enim est distributio remissionis primo proprietum peccatorum, deinde originalis peccati inter duo sacramenta, quod iam per se esset absurdissimum; sed est consideratio unius sacramenti baptismi primum secundum *essentiam*, et deinde secundum *totum ritum solemnum* cum omnibus ceremoniis et nominatim cum pedum ablutione. Distinctione enim rationis spectatur in baptismo priori modo considerato *remissio proprietum peccatorum*, et in baptismo posteriori modo considerato *remissio peccati originalis, expressius significata et ob oculos posita per ablutionem pedum*. Sic posset aliquis simili constructione verborum qua usus est Ambrosius, de solemni baptismo dicere: infunditur oleum, ut infundantur dona Spiritus Sancti, nam peccata per baptismum diluuntur; at profecto non esset haec distributio inter duo sacramenta, sed unius sacramenti consideratio secundum *essentiam*, et secundum ceremonias expressius significantes effectum.

Scholion 2. Licet per martyrium tam infantes, quam adulti rite dispositi *ratione ipsius externi operis* gratiam consequantur; non est illud tamen sacramentum ne genericā quidem nominis significatione. Neque enim martyrium est signum ritusque sacer et ordinarius ad sanctificationem hominum a Deo institutus (cf. th. I.); sed est testimonium pro Christo Christique fide confirmatum sanguine ac morte illata et tolerata pro Christo. Unde martyrium est conformatio ad Christum non in signo aliquo sed in re, et ita in adultis actus virtutis excellentissimus, in infantibus vero obiectiva solummodo testificatio pro Christo et conformatio ad Christum, cui collatio gratiae omnisque culpae ac poenae condonatio promissa est. Vide Suarez de Sacram. disp. 29. (speciatim sect. 3. §. « Unde ad tertium respondetur »); Vasquez in 3. P. disp 153. (speciatim cap. 4. n. 40-42.); Bellarminum de Baptism. c. 6.

A. M. D. G.